

Tisztelt Olvasó!

Sok kézikönyv és eszköztár egybehangzóan állítja: a mobilitás-szervezésben, csakúgy, mint más területeken, nem kell újra feltalálni a spanyolviaszt. Sokat lehet tanulni Európa közlekedési szakértőinek tapasztalataiból. Az EPOMM egyik legfontosabb célja, hogy segítse az ismeretek és a tapasztalatok cseréjét. Alkalmanként azonban találkozhatunk olyan módszerekkel is, amelyeket eddig nem próbáltak ki, vagy amelyek még nem terjedtek el Európában. Ilyen újszerű mobilitás-szervezési módszerekről szól a mostani elektronikus hírlevél. Természetesen az innováció nem önmagáért, csak az újítás kedvéért érdekes. Minden városnak és minden projekt munkacsoportnak keresnie kell az adott helyi igényekhez legjobban illeszkedő megoldásokat, függetlenül attól, hogy a szóban forgó megoldást korábban már több helyen is alkalmazták, vagy úttörő jellegű kísérletről van szó.

A vállalkozások bevonása

Az 1980-as években Észak-Amerikában merült fel a helyi közlekedési tervek hálózatának az ötlete mint egy olyan módszer, amellyel szabályozni lehet egy adott területen a munkába járással kapcsolatos gépkocsi használatot. A módszernek Európában mindeddig nem sok követője akadt, és kevés a módszer eredményességét bizonyító kutatási eredmény is. Ezért indult a [TRAVEL PLAN PLUS projekt](#), amely Európa négy különböző szegletében helyi közlekedési tervek hálózatát akarja létrehozni, és vizsgálja ezeknek a hatását. A lehetséges előnyök egyértelműek: az erők és az erőforrások összehangolása révén többet lehet elérni, és bővíthet a meghozott intézkedések köre is. Ezeknek a hálózatoknak a gyakorlatban a részvétel szintjétől, mélységétől, az együttműködési szervezet szabályozottságától, a rendelkezésre álló erőforrásoktól, pénzeszközöktől, valamint az együttműködésbe bevont területektől (csak közlekedési vagy tágabb körre kiterjedő együttműködés) függően sokféle formája lehet. A lehetséges formákról részletesebb információt talál a [TRAVEL PLAN PLUS irodalmi figyelőben](#), és a tervek szerint a következő [ECOMM](#) konferencián is lesz a helyi közlekedési tervekkel foglalkozó műhely.

A nemrégiben befejeződött [COMMERCE projekt](#) eredményeképpen Közlekedési Terv Fórumok jöttek létre a partner városokban. Ezek a fórumok segítették a helyi közlekedési tervek elterjedését, és sok helyi érdekeltet mobilizáltak. A COMMERCE csoporton keresztül az [allinx hálózati portálon](#) a projekt befejezését követően is folytatódik a hasznos erőforrások cseréje. A COMMERCE támogatásával létrejött londoni [Golden Mile Közlekedési Csoport](#) sikerei inspiráló példát jelenthetnek a helyi közlekedési terv hálózatok számára. A Csoport olyan tekintélyes rendezvényekkel, mint például a Golden Mile Ünnepi Est ([Golden Mile Celebration Evening](#)) újabb vállalkozások bevonására törekszik. A COMMERCE projekt eredményeiről többet is megtudhat a [projektzáró hírlevélből](#) vagy a projekt [zárójelentéséből](#).

Ismerje meg a munkahelyi közlekedési tervre vonatkozó [szabványokat](#) is!

A gépkocsival történő munkába járás csökkentésének egyik módja a távmunka ösztönzése lehet. A távmunkához kedvező feltételek megteremtése érdekében a Smartwork network nevű szervezet rugalmas munkahelyek bérbe adását indította el Hollandiában. Jelszavuk: „A munka az, ami csinálsz, nem az, ahova mész!” A szervezetnek csaknem 100 irodai munkahelyből álló hálózata van Hollandiában. Ezeken a munkahelyeken bármely alkalmazott foglalhat magának munkaállomást, azaz egy helyet, ahol dolgozhat, tárgyalóhelyiséget vagy távkonferenciára alkalmas távközlési kapcsolatot. Ez a megoldás lehetővé teszi az alkalmazottaknak, hogy olyan helyen végezzék el a munkájukat, amely az otthonuktól vagy a napi tartózkodási helyüktől kerékpárral megtehető távolságra van, s ezzel csökkenti a munkába járáshoz szükséges utazást.

A kombinált közösségi közlekedési jegyek, illetve a jegyként használt elektronikus kártyák (mint például a [Londoni Oyster Card](#)) alkalmazására sok kezdeményezés született. A MobilityMixx és a Wantogo holland kártyagyártók egy lépéssel tovább mennek. Az ő Mobilitás kártyájukkal az alkalmazottak számos szolgáltatást is igénybe vehetnek: utazási tanácsot kérhetnek telefonon, fizethetnek a buszon vagy vonaton történő utazásért, taxit foglalhatnak, parkolóhelyet bérelhetnek a vasútállomás közelében, autót bérelhetnek, telefon-konferenciát rendelhetnek meg stb. A számlát közvetlenül a munkáltatónak küldik. Az a körülmény, hogy az utazással járó költségekről a munkavállalónak nem kell bevallásokat készítenie a munkáltató számára, és hogy megszűnik a számlák és nyugták elvesztésével járó kockázat, sok pénzt és időt takarít meg a munkáltatónak és a munkavállalónak egyaránt.

Ésszerű közlekedés a kezdetekől

Forrás: BAMBINI

A kisgyerekes szülők alapvető közlekedési eszközüknek egyértelműen az autót tekintik. Ráadásul a kisgyerekeknek szóló, közlekedési témájú könyvek, képek és gyerekjátékok is csaknem mindig személy- vagy teherautót ábrázolnak. Ez a gyerekeket kezdettől fogva a gépjárművekkel történő közlekedésre neveli. A [BAMBINI](#) című európai projekt ezt a fajta szocializációt akarja megváltoztatni azzal, hogy a fenntartható közlekedési módokhoz kapcsolódó újszerű, inspiráló játékszereket és könyveket fejlesztenek ki 0 és 6 év közötti gyerekek számára. A játékokat és a könyveket szétosztják 11 ország bölcsődéiben és óvodáiban, ahol tesztelik őket.

A projekt felhívja a szülők figyelmét is a közlekedéssel kapcsolatos szocializáció fontosságára. E célból BAMBINI műhelyeket szerveznek a szülők iskolái, bölcsődék és óvodák alkalmazottai számára, amelyen arra ösztönözik a résztvevőket, hogy tájékozottassák és buzdítsák a szülőket arra, hogy gyakrabban használják a fenntartható közlekedési módokat. Arra is felhívják a bölcsődei és óvodai szakemberek figyelmét, hogy iktassanak be a napi gyakorlatba több, a fenntartható közlekedéshez kapcsolódó tevékenységet. A szakemberek, illetve a szépen megtervezett játékok és könyvek segítségével remélhetően mind több gyerek fog a kezdet kezdetétől okosan közlekedni.

Okos közlekedés mindenkinek

„A buszon való mozgás közben gondoljunk Tarzanra, aki az egyik liánról a másikra kapaszkodik át, és soha nem engedi el a liánt addig, amíg nem fogja biztosan a másikat.” Ez az egyik tanácsa a salzburgi városi busztársaságnál dolgozó Angelika Gasteinernek, aki idős embereket tanít arra, hogyan kell buszon utazni. Ezt a tanácsát a NICHES+ projekt helyszíni látogatásán osztotta meg a résztvevőkkel. Az európai NICHES+ projekt célja, hogy az újszerű közlekedési intézkedéseket mindennapi gyakorlattá tegye a városi közlekedésben. Három olyan újszerű mobilitás-szervezési eszközt választottak ki, amely a közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben levő emberek (idősebbek, mozgássérültek, fogyatékkal élők, gyerekek, tanulási nehézségekkel küzdők) számára teszi elérhetőbbé a közlekedést. Ezek:

- a [közösségi közlekedési képzés](#),
- a [helyi megközelíthetőségi tervek](#) és
- a [személyre szabott közlekedési információk](#).

A vak és a gyengélátó utasok kiemelt figyelmet kapnak az egyesült királyságbeli Brighton és Hove városban. A városi tanács több mint 20 „[beszélő buszmegállót](#)” épített ki 2007-ben. Az utasok egy kulcstartót kapnak, amely jeleket bocsát ki, amikor egy beszélő buszmegálló közelében vannak. Ha megnyomják a kulcstartót, a buszmegálló „beszélni” kezd: elmondja, hogy melyik járat érkezése esedékes, és hogy hova tart a szóban forgó busz.

Cyclopusse

Az [AENEAS projekt](#) érdeklődésének a középpontjában az idősek állnak. A projekt sok olyan követendő példát gyűjtött össze a [Tanulmányúti katalógus](#)ban, amely segíti az idősebbek fenntartható közlekedését. Az egyik ilyen példa a Cyclopusse, a franciaországi Villeurbanne városban használt kerékpáros taxi, amely három nyugdíjasotthon lakóit szállítja a város legnépszerűbb, leglátogatottabb pontjaira. Egy másik ilyen példa a németországi Kölnben futó PatenTicket projekt, amelynek keretében közösségi közlekedésben jártas „keresztstülők” ismertetőt tartanak egy barátjuknak vagy rokonuknak arról, hogyan is kell a közösségi közlekedést használni.

Közlekedési módok kombinálási lehetőségei

CycloTEC

A közösségi közlekedés nem mindig biztosít kényelmes eljutást a kiválasztott úticélhoz. Újszerű elképzelések születtek arra, hogy hogyan lehet a kerékpárral megtett rövid utak kötetlenségét és a közösségi közlekedéssel megtett hosszabb utak kényelmét kombinálni. A TEC nevű belga közösségi közlekedési vállalat például kidolgozott egy olyan éves bérletet, amellyel a társaság buszaival történő utazás mellett egy speciálisan erre a célra tervezett, összehajtható kerékpárt is igénybe lehet venni. Az erről készült videót [itt](#) lehet megnézni. (A video francia nyelvű, de a képek világosan mutatják a rendszer felhasználóbarát jellegét.)

Városi áruszállítás fenntarthatóan

A mobilitás-szervezési megoldások kezdenek helyet kapni a városi teherszállításban is. Egyre több városban vannak elosztó központok vagy gyűjtőraktárak a városközpontokhoz közel, a központ peremén. Az itt összeállított szállítmányokat fenntartható szállítási eszközzel, például teherbiciklin szállítják ki az üzletekbe. Ilyen megoldásokat mutatnak be például a következő linkek:

- a belgiumi [Hasselt elosztási központjáról](#) szóló hír,
- a hollandiai [elosztási központ-hálózatról](#) készült kutatási jelentés,
- [teherbicikli](#), amelyet két holland diák tervezett,
- a hollandiai Utrechtben használt [cargohopper \(napelemmel működtetett teherszállító jármű\) és a sörhajó](#),
- szállításra használt kerékpárokat bemutató [képgaléria](#).

A futárszolgálatok is felfedezik a fenntartható szállítási módokat, ahogy azt ez a párizsi FedEx tricikli [\(video\)](#) is mutatja. A FedEx így csomagonként 20-50%-os termelékenység növekedést tud elérni a hagyományos járművekkel történő szállításhoz képest.

Az Intelligent Energy Europe STEER programja most tárgyal egy új európai projekt, a CYCLELOGISTICS támogatásáról. Ez a projekt kutatni és terjeszteni akarja az emberi erőforrással történő áruelosztási megoldásokat. A projektről a közeljövőben tudósítani fogunk.

Újítani szeretne?

Új mobilitás-szervezési módszereket keres saját helyi közössége számára? Az EPOMM honlapon sok érdekes [esettanulmányt](#) talál szerte Európából. A honlapon az elérhetőségek is megvannak, így az olvasó megkérdezheti a tapasztaltakat arról, hogy milyen problémával szembesültek, és hogyan oldották meg a problémát. Érdeemes megnézni az [NL Agency](#) sikeres mobilitás-szervezési újításokra vonatkozó 10 tippjét is az [allinx](#) weboldalon.

Mi történik technikai téren?

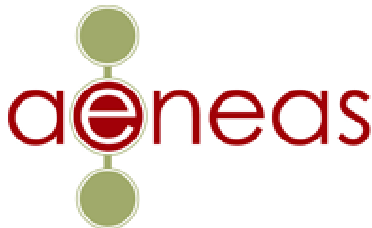
A mobilitás-szervezési megoldások gyarapodásával és terjedésével egyidőben sok technikai újítás is születik. Ezek jelentős támogatást jelentenek a mobilitás-szervezési intézkedéseknek azzal, hogy növelik a fenntartható közlekedési módok sebességét, kényelmét és vonzerejét. Nézz meg a következő fejlesztési elképzeléseket:

- Lábbal hajtható függővasút (bike monorail - [YouTube video](#)),
- Rendelésre közlekedő elektromos meghajtású szuperbusz ([YouTube video](#)), amely a rendes úthálózaton és a külön erre a célra épített speciális utakon is képes haladni. Az utóbbiakon a sebessége elérheti a 150-200 km/órát is (erről bővebben [itt](#) olvashat),
- Kínai terpeszbusz vagy alagútbusz ([YouTube video](#)), amely a személygépkocsi forgalommal együtt, a forgalom fölött halad,

- Az osztott használatú gépkocsi mobiltelefonnal történő kinyitására használható új technológiai megoldás (nézze meg az erről szóló [sajtóközleményt](#)),
- A vezető vezetési szokásait (a megtett távokat, a vezetés biztonságát) mérő telematikai eszköz, amely azonnal befolyásolja a biztosítási költségeket (nézze meg ezt az egyesült királyságbeli [biztosítást](#), és a Victori Transport Policy Institute cikkét a [Fizess-úgy-ahogy vezetsz biztosításról - Pay-As-You-Drive Insurance](#)),
- A ThinBike - a keskeny kerékpár ([video](#)), amely ideális megoldás a kerékpár szűk folyosón vagy előszobában történő tárolásához.

Egyes városok ugyanakkor inkább visszatérnek a régen elfeledett megoldásokhoz, mint például a belgiumi Oudergem városa, amely egyes kommunális szolgáltatásokhoz, így a szemégyűjtéshez és a sétautak fenntartáshoz három brabanti igáslovat használ. ([rövid hír](#) az ELTIS honlapon).

Az AENEAS konferencia

Green Mobility for Active Ageing
Keeping older people active, healthy and socially engaged

(Zöld Mobilitás az aktív öregedésért
Az aktív, egészséges, társadalmilag elkötelezett idősökért)

Az [AENEAS](#) az Intelligent Energy Europe (IEE) program által támogatott európai projekt. A rövidítés jelentése: "Attaining Energy-Efficient Mobility in an Ageing Society" - Energiahatékony Mobilitás az Öregedő Társadalomban".

Az [AENEAS zárókonferenciája](#) a demográfiai változással fog foglalkozni, bemutatja, hogy az általa javasolt tevékenységek hogyan illeszkednek a fejlett városi közlekedéspolitikákba, illetve hogy más városok hogyan tudják a projektben részt vevő 5 város által kifejlesztett és kipróbált innovatív megoldásokat alkalmazni.

A konferencia 2011. április 8-án 9 és 15:30 között lesz Brüsszelben.

A konferencián való részvétel ingyenes, de a [regisztráció](#) kötelező.

Brémai workshop az osztott gépkocsihasználatról

Bréma városa és a [momo projekt](#) („more options for energy efficient mobility through Car-Sharing” - Több energiahatékony mobilitási lehetőség osztott gépkocsihasználat) az osztott gépkocsihasználat foglalkozó workshopot tartott február 23-án. A workshop az osztott gépkocsihasználat gazdasági vonatkozásait vizsgálta, pl. azt, hogy hogyan segíti a módszer a költségek csökkentését, hogyan tudnak a módszer segítségével a közösségi közlekedési vállalatok újabb célcsoportokat megcélozni, illetve hogyan tudnak az osztott gépkocsihasználati szolgáltatást nyújtó vállalatok hatékony szolgáltatási struktúrát és ezzel vonzó árakat biztosítani. Részletesebb információt talál a [MOMO honlapján](#).